

31.10.2023

Asia/6

§ 155

Jatkoselvitys Harjun toimipisteen mahdollisista käyttötavoista kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla sekä Harjun tilan kaupungin sisäisen vuokrasopimuksen irtisanominen

HEL 2023-004212 T 12 04 00

Päätös

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Paavo Arhinmäen ehdotuksesta.

Esittelijä

nuorisoasiainjohtaja
Mikko Vatka

Lisätiedot

Tiina Hörkkö, aluepäällikkö, puhelin: 09 310 23188
tiina.horkko(a)hel.fi
Mikko Vatka, nuorisoasiainjohtaja, puhelin: 09 310 71252
mikko.vatka(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Selvitys Harjun toimipisteen mahdollisista käyttötavoista KUVAn toimialalla (1)
- 2 Harjun palvelumuotoilu 22-23
- 3 Lapsivaikutusten arviointi Harjun nuorisotalon tulevaisuuden osalta
- 4 Kaupunginkanslian asukasosallisuuden lausunto
- 5 Nuorten osallistamisen tulokset_Kuudes_280923

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta merkitsee tiedoksi Harjun toimipisteen käytöstä tehdyt jatkoselvitykset ja valtuuttaa nuorisoasiainjohtajan irtisanomaan Harjun toimipisteen vuokrasopimuksen kulttuurin ja vapaa-ajan sekä kaupunkiympäristön toimialan välillä. Vuokrasopimuksen päättämisen jälkeen vastuu Harjun tilan tulevaisuudesta siirtyy kaupunkiympäristön toimialalle.

Esittelijän perustelut

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta palautti 9.5.2023, § 67 Harjun tilan irtisanomisen uudelleen valmisteltavaksi siten, että kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala lähtee hakemaan yhteistyökumppaneita Harjun toimintaan selvittäen nuorisotalo toiminnan rinnalle asukastalotoimintaa ja järjestötoimintaa sekä osallistaa lapsia ja nuoria.

Päätöksen tueksi nuorisopalvelut tekivät aikaisempien selvitysten (liite 1 Selvitys Harjun toimipisteen mahdollisista käyttötavoista kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla ja liite 2. Harjun palvelumuotoilu 22-23) lisäksi lapsivaikutusten arvioinnin (liite 3) sekä kartoitti yhteistyökumppanuutta kaupunginkanslian osallisuusyksikön (Liite 4. Kaupungin asukas- ja yhteisötilat kaupunginkanslian asukasosallisuuden kokonaisuudessa) ja kaupunkitilat Oy:n kanssa.

Tehdyt selvitykset:

1. Selvitys Harjun toimipisteen mahdollisista käyttötavoista kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan Nuorisopalvelujen tila Harjun nuorisotalo sijaitsee Vallilan kaupunginosassa Helsingissä. Kaksi kerroksinen 600 neliöinen talo on valmistunut vuonna 1923 ja on toiminut nuorisotalona vuodesta 1986. Harjun nuorisotalo suljettiin vuoden 2020 alussa tiloissa ilmenevien sisäilmaongelmien vuoksi ja toiminnot siirrettiin muihin tiloihin alueellistamisen suunnitelmien mukaisesti.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala halusi päätöksien tueksi selvittää Harjun nuorisotalon käyttömahdollisuuksia ja roolia. Tätä tarkoitusta varten palvelumuotoilutoimisto Kuudes teki selvityksen tarkastellen Harjun nuorisotalon tulevaisuuden käyttötarkoitusta. (Liite: Selvitys Harjun toimipisteen mahdollisista käyttötavoista kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla. Sidosryhmäosallistamisen havaintoja sekä loppupäätelmiä 03/2023). Selvitykseen osallistui 25 asiantuntijaa mukaan lukien kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan johtoa, esihenkilöitä ja Harjun entisiä työntekijöitä, helsinkiläisten kulttuurilaitosten johtoa, kaupungin arkkitehtejä ja rakennusvalvontaa, kansalaisyhteiskunnan toimijoita sekä kumppaneita kuten Kaapelitehtaan ja Helsingin tapahtumasäätiön johtoa.

Haastattelujen mukaan Harju on ollut monelle ikoninen paikka omaehtoiselle tekemiselle ja nuorisokulttuurille. Keskeinen haaste Harjun toiminnassa oli osan haastateltavien mukaan ruohonjuuritason toiminnalle ominainen itseohjautuvuus ja sitä kautta läpinäkyvyyden puute. Nuorisotalon perinteinen kohderyhmä on 13–17-vuotiaat ja Harjun käyttäjissä painotus oli tätä vanhemmissa nuorissa. Harjulla koettiin olleen roolia yhteisöllisyyden rakentajana ja haastattelussa toimintaa kuvattiin asukastalomaiseksi.

Nuorisopalveluiden näkökulmasta Harju tilana ei ole ideaali perinteisen alueellisen nuorisotyön tarpeisiin. Tiloista puuttuvat nuorten toivomat liikuntatilat (Viittaus vuoden 2022 nuorten osallistuvan budjetoinnin vastaukset Harjun lähialue) Liikuntatilojen toteuttaminen tiloihin koettiin vaikeaksi. Nuorisopalvelut siirtyivät alueperustaiseen nuorisotyön malliin vuonna 2016. Vuonna 2020 kulttuurisen nuorisotyön alueellistaminen mahdollisti Harjun nuorisotalollekin tyypilliset erityistoimintojen viemisen alueellisten nuorisotilojen yhteyteen. Alueellistamisen myötä toiminnan muutos on taannut laajemmalle joukolle nuoria mahdollisuuden osallistua niihin.

Lasten määrä lisääntyy Kalasatamassa ja Konepajan alueella, Harju koetaan olevan sivussa. Vastaavat resurssit mitkä olisi käytettävä Harjun tilaan, voidaan palvelustrategian mukaan suunnata toisaalle sinne missä on enemmän tarvetta nuorisotyölle. Keskustan ja Kallion alueella on runsaasti toimintaa, liikuntaa, kulttuuria ja kirjastoverkko myös kehittyy. Eriarvoistuminen ja maahanmuuttajanuorten tarpeet ohjaavat nuorisopalveluita ohjaamaan resursseja toisaalle ja on tärkeää pyrkiä varmistamaan myös itäisille asuinalueille laadukkaita ja saavutettavia palveluita nuorille. Nuorten tarpeista nuorisotyölle tulevaisuudessa nimettiin nuorten kokemaa yksinäisyys, kiusaaminen, jengiytyminen sekä radikalisoituminen. Myös nuorten mielenterveyden haasteet ovat nuorisotyön keskiössä sekä työttömien kotiin jäävien nuorten tavoittaminen. Valtaväestön ja POC-nuorten välinen kuilu vaatii resursseja ja osaaamista.

Palvelumuotoilutoimisto Kuudennen laajan osallistamisen tuloksena ei kyetty tunnistamaan sellaista kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan tehtäviin lukeutuvaa toimintaa, minkä konseptoinen Harjuun olisi saanut kannatusta. Yhtenäinen näkemys on, että kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla ei ole oman palvelutuotannon näkökulmasta käyttöä Harjun nuorisotilana toimivalle kiinteistölle. Keskeisempiä alueita minne resursseja tulisi suunnata ovat Kalasatama ja Pasila. Kallion alueen ominaispiirre on työikäisten määrän kasvu.

Harjun tilan kunnostamiseen on investointiohjelmassa varattu 4 miljoonaa euroa rahaa ja on huomioitava sen tulevan kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle isoksi osaksi toimialan budjettia. Investointiohjelmaan varattu summa on arvio ja on varauduttava lopullisen summan kasvamiseen. Nykyisten ilmanvaihtoselvitysten pohjalta on todennäköistä kohteen ilmanvaihdon olevan haasteena ja riskinä nähdään, että alakertaa ei voi enää käyttää kokoontumistilana. Remontin myötä vaikutukset tilan käyttökustannuksiin tulevat nousemaan.

Mikäli Harjun tilan korjauskustannus olisi 4 miljoonaa euroa, arvioitu vuokratustannus korjauksen jälkeen olisi 32,42 e/htm2/kk. Tällä vuok-

ratasolla vuosivuokra olisi 250 944 euroa. Mikäli korjauskustannukset kohoavat aiemmasta arviosta, myös vuosivuokrataso kasvaa tästä arviosta.

Haastatteluiden perusteella ehdotetaan tilasta luopumista ja samalla pidetään tärkeänä, että tilankäyttö avataan muille tahoille. Jos toimintaa tuottaa joku muu kuin kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, tulee uuden toimijan määrittellä toiminta mitä tilassa tuotetaan eikä toimia omistajana ja vuokranantajana. Perusteluissaan tilan luopumiselle kaupunki toimitilastrategian mukaisesti luopuu tiloista mille ei ole käyttöä. (Viitatus kaupunkiympäristölautakunta pöytäkirja 8/2023)

Nuorisopalveluiden muu tarjonta on kasvanut Konepajan alueella Harjun nuorisotalon sulkemisen jälkeen. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimistotilojen yhteydessä toimivat Pelitalo Sture ja IrisVallila. Muuta alueellista palvelutarjontaa nuorille löytyy nuorisopalveluiden tuottamana Tiivistämöltä, Pasilan- ja Arabian nuorisotaloilta, Narrin näyttämöltä sekä seurakunnan tuottamaa nuorisotalotoimintaa nuorten talolta Toiselta Linjalta. Suomen Harrastamisen mallin mukaista koulupäivän jälkeistä monipuolista harrastustoimintaa on tarjolla lähialueiden kouluissa.

Harjun nuorisotalon yhteydessä toimivat studiotilat ovat edelleen käytössä. Mikäli tiloista luovutaan, on studiotoinnin siirtäminen Munkkiniemen nuorisotalon yhteydessä toimivaan studioon mahdollista. Nuorisopalveluiden olemassa oleva monipuolinen studioverkosto ja sen tarjoamat palvelut, turvaavat nuorille mahdollisuuden tämällyypiseen toimintaan laajasti ympäri kaupunkia myös jatkossa.

Haastatteluissa nousi ideoita, joita on mahdollista jatkokehittää lisärahoituksen, uudenlaisten kumppanuuksien ja selvitystyön avulla, mutta todettiin, että toiminnoille voi olla tarjolla paremmin toimivia tiloja toisaalla. Tila nähtiin mahdollisena paikkana esimerkiksi nuorten omaehtoiselle toiminnalle ja aktivismille, työväenopistona nuorille, vammaisten tai tukityöllistettyjen nuorten paikkana, bänditilana ja keikkapaikkana, poikkiteollisenä kulttuurilaboratoriona tai uudentyypisenä asukastalona.

Mikäli tila jää kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle, on kaupungin kannalta tärkeää, että Harju säilyy aktiivisessa käytössä kaupunkilaisilla. Resurssien avointa, oikeudenmukaista ja kohdennettua jakamista pidettiin tärkeänä. Tilan remontointi ja viranomaismääräyksiin liittyvät rajoitteet on huomioitava päätöksenteossa. Tärkeää on huolehtia prosessin avoimuudesta ja osallisuudesta; näkökulman laajentaminen kumppaneihin ja muihin toimijoihin on huomioitava.

2. Lapsivaikutusten arviointi

Lapsivaikutusten arviointi toteutettiin kyselyllä Harjun toimipisteen läheisten koulujen oppilaille ja työpajatyöskentelyssä. Lapsivaikutusten arvioinnissa huomioitiin muita alueen lapsia ja nuoria osallistavalla tavalla toteutettuja Nuorten budjetin tiedonkeruuta ja Harrastamisen Suomenmallin koululaiskyselyä.

Aiemman selvityksen sekä lapsivaikutusten arvioinnin perusteella Harjun tila näyttäytyisi alueen nuorille uutena palveluna. Samaan aikaan Harjun tilan peruskorjauksen rinnalla valmistellaan Hermanninrannan koulun ja monitoimitalon vuokrahanketta. Nuorten määrä kasvaa erityisesti Kalasataman alueella. Hermanninrannan vuodelle 2028 valmistuvaksi suunniteltu hanke vastaisi kasvavan alueen lasten ja nuorten tarpeisiin uutena. Nuorisotyön näkökulmasta tässä hankkeessa mukanaolo on alueen tarpeiden kannalta keskeistä.

3. Kumppanikartoitus

3.1 Kaupungin kanslian osallisuusyksikkö

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala selvitti kaupunginkanslian osallisuusyksikön kiinnostusta lähteä toteuttamaan nuorisotalotoiminnan rinnalle asukastalo ja järjestötoimintaa Harjun toimipisteeseen.

Alueella on 600 metrin päässä erittäin aktiivinen yhteisötalo Hanna ja sen lisäksi suurpiirin alueella neljä asukkaiden ylläpitämää tilaa, joista kolme saa asukasosallisuuden avustusta. Uuden yhteisötalon perustaminen ja resurssien kohdentaminen näin lähelle jo olemassa olevaa vakiintunutta toimintaa ei edistäisi alueellista tasapuolisuutta, kun samanaikaisesti Helsingissä on alueita kokonaan ilman kaupungin ylläpitämää yhteisötalotoimintaa tai järjestöjen asukastiloja.

Kaupunki saa verrattain paljon esityksiä uusien asukastilojen avaamiseksi. Kaupunginhallituksen linjausten mukaisesti selvitetään alueella käytettävissä olevat kaupungin tilat, ja ohjataan käyttämään niitä. Myös alueperustaisuus on yksi kaupunginhallituksen asukasosallisuuden avustuskriteereistä, eikä uusia asukastiloja priorisoida alueille, joista on julkisella liikenteellä saavutettavissa lähialueiden asukastiloja.

3.2. Järjestökäyttö

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti (5.6.2018, § 129) hyväksyä nuorisopalvelujen nimikkotilajärjestelmästä luopumisen ja päätti hyväksyä mallin, jossa korvaava tuki mahdollistetaan joko avustuksin, sopimuksin tai siirtona järjestökonttoriin.

Nuorisopalvelut eivät siis osoita tiloja järjestöjen kokoaikaiseen hallintaan niin, että kaupunki vastaa järjestön käyttämän tilan kustannuksis-

31.10.2023

ta. Tämän sijaan kaupunki tukee järjestöjä avustuksin sekä tarjoaa omia tilojaan käyttövuoroin järjestöjen käyttöön. Tämä toimintamalli kohtelee nuorten parissa toimivia järjestöjä yhdenvertaisesti.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala ei siis toimi tilojen välivuokraajana, vaan kaupungin tilojen vuokraus toisten toimijoiden käyttöön on kaupunkiympäristön toimialan tai kaupunkikonsernin yhtiöiden vastuulla.

3.3 Kaupunkitilat Oy

Helsingin Kaupunkitilat Oy vuokraa ja kehittää kaupungin kulttuurihistoriallisesti merkittäviä tiloja, alueita ja kauppapaikkoja. Kaupunkitilat oy:n edustajat ovat tutustuneet Harjun tilaan. Kaupunkitilojen alustavan arvion mukaan tilalle olisi kiinnostusta myös vuokramarkkinoilla tilan kunnostamisen jälkeen. Kaupunkitilat Oy vuokrattavaksi päätyvistä kaupungin kohteista päätetään erillisellä päätöksellä, mutta on täysin mahdollista, että Harjun tila voisi kuulua myös tähän kulttuurihistoriallisesti merkittävien kehitettävien ja vuokrattavien kohteiden joukkoon.

Esittelijä

nuorisoasiainjohtaja
Mikko Vatka

Lisätiedot

Tiina Hörkkö, aluepäällikkö, puhelin: 09 310 23188
tiina.horkko(a)hel.fi
Mikko Vatka, nuorisoasiainjohtaja, puhelin: 09 310 71252
mikko.vatka(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Selvitys Harjun toimipisteen mahdollisista käyttötavoista KUVAn toimialalla (1)
- 2 Harjun palvelumuotoilu 22-23
- 3 Lapsivaikutusten arviointi Harjun nuorisotalon tulevaisuuden osalta
- 4 Kaupunginkanslian asukasosallisuuden lausunto
- 5 Nuorten osallistamisen tulokset_Kuudes_280923

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 10.10.2023 § 141

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 09.05.2023 § 67

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 25.04.2023 § 59